

Berenschot

KUNST- EN CULTUURANBOD

VAN DE PUBLIEKE OMROEP

EEN ONDERZOEK IN OPDRACHT VAN OMROEP C

Utrecht, 12 september 2006

Drs. J.J. Gelevert

Drs. P.H. Justin

Berenschot

KUNST- EN CULTUURANBOD VAN DE PUBLIEKE OMROEP

	INHOUD	Blz.
1.	OPDRACHT	I
1.1	CONTEXT	I
1.2	DE OPRDRACHT	I
1.3	VERANTWOORDING	I
2.	RESULTATEN EN BEVINDINGEN	3
2.1	INLEIDING	3
2.2	BELEID	3
2.3	DE FINANCIERING VAN DE KUNST- PROGAMMERING	8
2.4	CIJFEROVERZICHTEN: ZENDTIJD EN BUDGET	9
2.5	ANALYSE OP BASIS VAN BESCHIKBARE CIJFERS	19

Bijlage I: overzicht zendtijd en budget 2006-2007 (opgave Publieke Omroep)

Berenschot

1. OPDRACHT

1.1 CONTEXT

Een jaar geleden hebben we in opdracht van Kunsten '92 en Kunst van het Vooruitzien onderzocht hoe het toen voorliggende kabinetsplan 'Met het oog op morgen' de positie van kunst en cultuur binnen de publieke omroep zou kunnen beïnvloeden. En, als afgeleide daarvan, hebben we ook onderzocht welke invloed die verandering van de positie van kunst en cultuur binnen de publieke omroep zou kunnen hebben op de kunstensector in Nederland. De resultaten van dit onderzoek zijn onderwerp van debat geweest tijdens de Uitmarkt 2005 én vervat in een 'Cultuureffectrapportage'¹.

Om de onderzoeksvragen van destijds adequaat te beantwoorden hebben we op basis van eigen onderzoek onder meer een inschatting proberen te maken van de budgetten en zendtijdaandelen over de jaren heen ten aanzien van het aanbod van kunst en cultuur op televisie. Met de medewerking van de Publieke Omroep en het Commissariaat voor de Media zijn we destijds in staat geweest om met gebruik van Escort- en MJB-codes voor de jaren 1998-2003 en voor het jaar 2005 overzichten te maken die bij benadering de omvang van het budget voor kunst en cultuur lieten zien en zijn we in staat geweest om een overzicht te maken waarin voor het jaar 2002 bij benadering de beschikbare zendtijd van kunstprogrammering was opgenomen. In de genoemde Cultuureffectrapportage zijn voorts relaties gelegd met de mediawettelijke definities van kunst en cultuur en de door de publieke omroep geleverde performance voor wat betreft het kunst- en cultuuraanbod.

1.2 DE OPDRACHT

Tegen deze achtergrond heeft Omroep C, de nieuwe omroep voor kunst en cultuur, aan Berenschot de opdracht gegeven om – in aanvulling op de genoemde overzichten uit de Cultuureffectrapportage – onderzoek te doen naar de meest recente jaren. Dus, hoe hebben de budgetten en beschikbare zendtijd voor kunst en cultuur zich in 2004, 2005 en 2006 ontwikkeld. Wij hebben ons met veel genoegen gericht op deze onderzoeksvraag.

1.3 VERANTWOORDING

1.3.1 Onze aanpak

Onze aanpak heeft zich primair gericht op het bestuderen van documenten. De resultaten van deze onderzoekswerkzaamheden zijn vervat in voorliggende bondige rapportage die bestaat uit informatie uit de eerder opgeleverde Cultuureffectrapportage, aangevulde overzichten en (beperkte) analyse.

¹ Cultuureffectrapportage; de kabinetsvisie op de publieke omroep getoetst op de gevolgen voor het kunst- en cultuuraanbod in Nederland', Berenschot, 23 augustus 2005.

Berenschot

1.3.2 Enkele kantekeningen bij de voorliggende rapportage

- Reeds in de Cultuureffectrapportage van 2005 hebben wij aangegeven dat het niet gemakkelijk is om een betrouwbaar en consistent inzicht te krijgen in de programmering én de budgetten voor kunst en cultuur over de jaren heen. Dit als gevolg van steeds weer veranderende registratiesystematiek. Deze constatering heeft vandaag de dag nog niet aan realiteit ingeboet.
- Op basis van onder meer publicaties van het Commissariaat voor de Media én via verkregen cijfermateriaal van de Publieke Omroep is het mogelijk geweest om wederom diverse meerjarenoverzichten (zendtijd en budget kunst en cultuur) op te stellen en weer te geven. Eén allesomvattend volledig consistent en ingevuld overzicht over de periode 2004-2006 is er op basis van de aanwezige cijfers echter niet te maken. Dat neemt niet weg dat op basis van de in deze rapportage opgenomen overzichten wel degelijk een betrouwbare indruk is te verkrijgen over het aanbod van kunst en cultuur bij de Publieke Omroep.
- De nu voorliggende rapportage bevat elementen van de Cultuureffectrapportage zoals Berenschot die in 2005 heeft uitgebracht, aangevuld met overzichten en analyses voortkomend uit recent onderzoek.
- Wij hebben ons in dit onderzoek, net als in de door ons opgeleverde Cultuureffectrapportage, beperkt tot budgetten en zendtijdaandelen betreffende de televisie en dus de radio buiten beschouwing gelaten.

Berenschot

2. RESULTATEN EN BEVINDINGEN

2.1 INLEIDING

Voordat we in dit hoofdstuk de overzichten presenteren met informatie over budgetten en zendtijdaandelen van kunst en cultuur geven we een inkijk in de uitgangspunten van beleid rond kunst- en cultuuraanbod bij de publieke omroep en de daarbij geldende mediawettelijke bepalingen zoals opgenomen in de programmavoorschriften.

Dit inzicht is van belang om de door ons gegenereerde kwantitatieve overzichten zoals gepresenteerd in paragraaf 2.4 in een beleidshistorische context te kunnen plaatsen en om de daarin opgenomen cijfers op een juiste wijze te kunnen interpreteren en op waarde te schatten.

2.2 BELEID

2.2.1 Uitgangspunten van beleid

De mediawet

Kunst en cultuur worden in alle beleidsstukken van de overheid en van de omroep aangemerkt als peilers van de publieke omroep. In de mediawet is vastgelegd dat de publieke omroep een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod aan programma's dient te verzorgen.² Culturele programma's maken daar onderdeel van uit en worden op één lijn gesteld met informatieve en educatieve programmering.

De opdracht zoals verwoord in de mediawet wordt vooralsnog uitgewerkt in de programmavoorschriften waarin nadere richtlijnen zijn opgenomen over het aandeel van culturele programma's als percentage van de totale zendtijd van de publieke omroep. Bij de introductie van deze programmavoorschriften is ook de vraag aan de orde geweest hoe op de naleving van de voorschriften zou worden toegezien. Deze taak werd toegewezen aan het Commissariaat voor de Media. De dienst Kijk en Luisteronderzoek (KLO) kreeg de plicht om per kwartaal over het volledige programma overzicht te rapporteren. Afgesproken werd om dat te doen via het destijds gebruikte ESCORT-systeem, één van de manieren om programma-soorten in te delen.

Verder is van belang dat in de wet is vastgelegd dat de publieke omroep vrij dient te zijn van beïnvloeding door de commercie en door de overheid. In nadere beschouwing over kunst-programmering keert de laatste jaren telkens het argument terug dat de publieke omroep zich vooral moet richten op programmering die niet op commerciële basis gemaakt kan worden. Het 'moeilijke' kunstproduct is niet of nauwelijks door de commerciële omroepen aan te bieden en behoort dus tot het domein en de taak van publieke omroep. Kunst en cultuur dragen daarmee bij aan de legitimatie van de Publieke Omroep.

² Mediawet (Stb. 1987, 249) (art. 13C)

Berenschot

‘Focus op functies’ en ‘Met het oog op morgen’

Een belangrijke basis voor de richting die het kabinet voor de publieke omroep heeft uitgedacht is de studie van de WRR geweest. In ‘Focus op functies’ analyseert de raad de veranderingen in het medialandschap en formuleert hij aanbevelingen voor het veiligstellen van het publiek belang waarvoor de overheid verantwoordelijkheid draagt.

Kernboodschap van dit advies is dat in een periode waarin zich snelle veranderingen voordoen in de mediatechniek het aangrijpingspunt voor de overheid niet gezocht moet worden in het medium, maar in de functies die de omroep vervult voor de samenleving. De WRR onderscheidt zes functies. Op grond van een analyse naar de vaste waarden die in de samenleving geborgd moeten blijven, selecteert de raad een aantal functies waarvoor de overheid zich ook in de toekomst sterk zou moeten maken. Kunst en cultuur is één van die functies waarvoor de overheid zich in de visie van de raad met name moet inzetten.

Brieven aan de kamer

In het najaar 2004 heeft de staatssecretaris aan de Tweede Kamer laten weten zich zeer bewust te zijn van het belang van culturele programmering bij de omroep. In de aanbiedingsbrief bij de mediabegroting voor 2005 wordt aan de culturele programmering door de toenmalige staatssecretaris bijzondere aandacht besteed. Daarbij spreekt de staatssecretaris haar zorg uit over de positie van de culturele programmering. De staatssecretaris verlangt van de omroep dat die programmering ondanks de bezuinigingen op peil wordt gehouden, en noemt daarbij een aantal specifieke onderdelen:

- verheldering en aanscherping van de kunstdefinitie in het programmavoorschrift
- handhaving van de televisieregistraties van opera en ballet ondanks de bezuinigingen
- veiligstellen van het aandeel Nederlands drama en de ontwikkeling van een centraal gecoördineerd aankoopbeleid
- vastlegging van de meerjarenafspraken over de financiële bijdrage van de omroep aan de speelfilmproductie. Dit komt neer op het op peil houden van de financiële bijdrage op het niveau van € 9 miljoen per jaar (inclusief CoBO, Stifo).

De staatssecretaris stelt zich voor om vervolgens in het kader van de prestatieafspraken met de omroep een en ander vast te leggen. Per 2005 is een dergelijke prestatieovereenkomst als instrument in de beleidscyclus van de publieke omroep ook daadwerkelijk vastgelegd in de Mediawet.

Per brief van d.d. 11 november 2005³ laat de staatssecretaris aan de Tweede Kamer weten dat ten aanzien van de inhoudelijke invulling van de prestatieovereenkomst voor de komende drie jaar in ieder geval de klassieke ijkpunten in de vorm van programmavoorschriften blijven bestaan. In dezelfde brief benoemt de staatssecretaris nog eens expliciet de programmering van kunst en cultuur als onderdeel van de te maken prestatieafspraken. Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd dat de prestatieafspraken voor wat betreft kunst en cultuur direct dienen te worden afgeleid van de daarvoor geldende mediawettelijke bepalingen.

³ Brief met kenmerk MLB/FTZ/2005/47.498

Berenschot

Tot slot

Op grond van bovenstaande analyse kunnen we vaststellen dat het belang van kunst en cultuur in het publieke bestel niet ter discussie staat. Dit belang is zelfs nog toegenomen nu de legitimatie voor de publieke omroep steeds meer gezocht wordt in het verzorgen van programma's die niet commercieel kunnen worden gemaakt. Voorts blijkt uit het bovenstaande dat het kabinet van de publieke omroep – ook in tijden van bezuiniging en verandering van afrekenmechanismen – waarborgen verlangt voor de kunstprogrammering. Daarmee wordt het belang van kunst en cultuur ten opzichte van andere programmacategorieën nog eens onderstreept.

2.2.2 Het programmavoorschrift: kunst in brede en enge zin

Zendtijd en budget

Vooralsnog is in de Mediawet⁴ vastgelegd dat de omroepverenigingen gezamenlijk tenminste 25% van de zendtijd moeten besteden aan programmering van culturele aard, waarvan weer de helft (12,5%) moet worden besteed aan kunstprogramma's. Voor de NPS gelden percentages van 40% respectievelijk 20%. Deze verplichtingen gelden met betrekking tot televisie zowel voor het tijdvak 00-24 uur als voor het tijdvak 16-24 uur⁵. Over het budget dat beschikbaar dient te zijn voor kunst- en cultuurprogrammering wordt in de wet met geen woord gerept.

Registratie

De wet zelf geeft geen aanwijzingen over de wijze van toedeling van programma's in de categorieën cultuur en kunst. De begrippen worden slechts in algemene termen omschreven. Uit de Memorie van Toelichting bij de Mediawet (TK 1993-1994) kan wel worden afgeleid dat voor wat betreft de classificatie van programma's *kan* worden aangesloten bij het ESCORT-systeem dat op dat moment in gebruik was. Deze indeling werd door het Commissariaat voor de Media (CvdM) als maatstaf voor de uitvoering van het programmavoorschrift genomen. In de ESCORT-indeling was sprake van een aparte categorie 'kunst', waarin opgenomen: kunstinformatie, klassieke muziek, kunstzinnig drama, volksmuziek, jazz, opera, ballet en gewijde muziek. Drama, film, documentaires, cabaret en satire vielen niet onder deze categorie, maar vormden wel afzonderlijk te identificeren categorieën binnen het ESCORT-systeem.

Analyse van de jaarlijkse rapportages van het Commissariaat voor de Media (CvdM) leert dat sinds de invoering van de mediawet de categorie kunst steeds verder is opgerek. In 2001 is door de omroep, met instemming van het Commissariaat, overgeschakeld op de z.g. MJB-indeling (MeerJarenBegroting). Beperken we ons weer tot de kunstprogrammering dan zien we dat de categorie kunst is uitgebreid met serieus drama (Nederlands en

⁴ Mediawet (Stb. 1987, 249) (art. 50)

⁵ Om het nog wat gecompliceerder te maken: bij het bepalen of er is voldaan aan de wettelijk opgelegde percentages binnen het tijdvak 16-24 mogen op zondag ook programma's meegerekend worden die tussen 00-16 uur worden uitgezonden.

Berenschot

buitenlands), met cabaret, en met satirische programma's. De categorie culturele programmering (breder dan de categorie kunst alleen), waarvoor het programmavoorschrift geldt van tenminste 25%, omvat zoals blijkt uit een rapportage van het Commissariaat over 2001 alle genres die onder kunst gerekend worden, en daarenboven de categorieën levensbeschouwing en religie, geschiedenis en archeologie, antropologie en sociologie, licht Nederlands drama, gemengd amusement, praatprogramma's, educatieve quizen, lichte muziek en popmuziek. De laatste vijf categorieën zijn dus later ook in de categorie kunst terechtgekomen.

Uit een classificatieoverzicht uit 2003 leren we dat de categorie kunst verder is verrijkt met (onderdelen uit) de genres popmuziek en lichte muziek (in geval van live-uitvoeringen met publiek, waaronder compilaties van concerten), en met praatprogramma's en quizen (voorzover het onderwerp kunst is). Zo is er dus een onderscheid naar vorm (genre) en inhoud. Een documentaire (= een genre) wordt aangemerkt als kunst, ongeacht de inhoud. Een informatieve documentaire van bijvoorbeeld Zembla wordt dus geclassificeerd als kunst. De situatie is nog ondoorzichtiger geworden door de systematiek van dubbeltellingen waardoor programma's in twee categorieën meetellen. Daardoor heeft de MJB-code als classificatie-instrument aan belang ingeboet, en moet steeds op programmaniveau worden gekeken.

Deze laatste toevoegingen betekenen dat er geen directe aansluiting meer is tussen de MJB-indeling en het begrip kunst zoals dat nog steeds wordt gehanteerd voor de beoordeling van het programmavoorschrift. Daartoe zijn steeds aparte bewerkingen nodig, waardoor de toetsbaarheid voor het Commissariaat steeds moeilijker wordt⁶ en voor de buitenstaander zelfs onnavolgbaar.

Overigens zijn deze verschuivingen steeds in overleg tussen Omroep, Commissariaat en OCW doorgevoerd. Omroepverenigingen voldoen volgens het Commissariaat ieder jaar ruimschoots aan het wettelijk programmavoorschrift.

2.2.3 Nieuwe waarborgen voor kunst?

Het is evident dat de definitiekwesties de wettelijke meetlat tot een zwak instrument hebben gemaakt. Definities zijn nu zo flexibel dat het Commissariaat voor de Media eigenlijk geen goed handvat heeft voor de beoordeling. De staatssecretaris maakt in de mediabegroting 2005 melding van deze problematiek. Met name de dubbeltellingen, waardoor programmaonderdelen uit de categorieën informatie, educatie, en verstrooiing meetellen in de categorie cultuur als ze voor meer dan 50% van culturele aard zijn, zorgen voor ergernis. Op verzoek van de staatssecretaris is de omroep op zoek gegaan naar versimpeling van het MJB-systeem. De publieke omroep heeft onlangs voorgesteld om de definitie van kunst drastisch in te perken. Daarover worden met het CvdM en met OCW besprekingen gevoerd. Die besprekingen zijn inmiddels stil gelegd nu in de jongste voorstellen van het kabinet is voorgesteld om het programmavoorschrift af te schaffen. Het anker van de wettelijke bescherming voor de kunstprogrammering verdwijnt daarmee. Daarvoor in de plaats komen prestatieafspraken met toetsbare afspraken.⁷ Voor kunst en cultuur biedt zo'n instrument

⁶ Zie brief van CvdM d.d. 17 november 2005 aan het ministerie van OCW (kenmerk B&P-007050-lvdz)

⁷ De prestatieovereenkomst als instrument is inmiddels per september 2005 vastgelegd in de Mediawet: let wel als instrument. Er zijn geen percentages genoemd.

Berenschot

veel mogelijkheden maar weinig garanties. Het instrument biedt volop ruimte voor regering en omroep om te onderhandelen. Daar schuilt voor kunst en cultuur een groot risico, als men er van uitgaat dat kunst in een afhankelijke positie verkeert en vooral bescherming geboden is. De overheid zal daarin de vragende partij zijn, en zal worden geconfronteerd met (financiële) eisen van de omroep in ruil voor bescherming.

Het ontbreken van een toetsingskader en van sancties is natuurlijk ook een risico als we ons realiseren dat mooie woorden en goede voornemens in de praktijk nog al eens te kort schieten. Het aantrekkelijke van de huidige wettelijke bescherming is dat er enkele zaken zijn vastgelegd die ononderhandelbaar zijn, en die in principe getoetst kunnen worden. Het over boord zetten van het wettelijk kader zal, ondanks de gebrekkige uitwerking die daaraan thans wordt gegeven, een aanmerkelijk risico met zich mee brengen voor kunst en cultuur. Het feit dat er een wettelijke norm is biedt kunst en cultuur een uitgangspunt in de discussie. In de toekomst wordt kunst onderwerp van een onderhandelingsproces.

De publieke omroep heeft wel al ideeën op tafel gelegd voor een definitie van 'kunst in enge zin'. Onder kunst in enge zin verstaat de publieke omroep: kunstinformatie, serieuze muziek, dans en ballet, wereldmuziek en jazz. Volgens deze enge definitie komt het aandeel van kunst overeen met 5 à 7% van de zendtijd. In het tussentijdse concessiebeleidsplan 2006 - 2010 formuleert de publieke omroep een doelstelling van 5% voor kunst in enge zin.

Het in de Mediawet verankerde programmavoorschrift biedt in beginsel een goede bescherming voor kunst en cultuur. De wettelijke status voorkomt dat het aandeel van kunst en cultuur in de totale programmering onderdeel wordt van het krachtenspel binnen Hilversum en tussen Hilversum en Den Haag. Niettemin is het instrument verwaterd door latere toevoeging van nieuwe categorieën aan de definitie kunst en door dubbeltellingen.

De roep om vereenvoudiging is begrijpelijk, maar geeft het risico dat het kunstbegrip verder verwaterd wordt. De complexiteit van het systeem is op zichzelf geen reden om het programmavoorschrift nu maar over boord te zetten. Het wettelijk voorschrift is vrij eenvoudig. Voor de beoordeling zou een eenvoudiger systeem, dat consequent wordt toegepast, kunnen volstaan. De scherpe definitie van kunst heeft natuurlijk aantrekkelijke kanten, maar lost het probleem niet fundamenteel op. Het biedt geen garantie dat er niet opnieuw verschuivingen zullen plaatsvinden. Een scherpe definitie kan voorlopig ook niet dienen als maatstaf voor toetsing aan het wettelijk vastgestelde percentage van 12,5%, tenzij de publieke omroep zou besluiten om de 5% die thans is gemoeid met kunst in enge zin drastisch te verhogen. Het gevaar van de enge definitie is voorts dat belangrijke genres zoals drama, cabaret en satire dan buiten haken worden geplaatst, en dus hun bescherming verliezen. Als we deze beide categorieën zouden insluiten bij de definitie van 'kunst in enge zin' zoals door de publieke omroep nu wordt voorgesteld, dan zijn we weer terug bij de definitie van het Cvdm van 2001. Zo simpel kan een programmavoorschrift dus zijn.

Ergo: de wettelijke verankering biedt in potentie voldoende bescherming, als op de uitvoering daarvan ook streng wordt toegezien. De bestaande onvrede over de werking van het programmavoorschrift als instrument is op zichzelf geen reden om het instrument te verwerpen.

Berenschot

2.3 DE FINANCIERING VAN DE KUNST- PROGRAMMERING

Programmageden

Het totale budget dat in 2007 volgens eigen opgave door de publieke omroepen aan kunst en cultuur zal worden besteed ligt tussen de € 99.000.000⁸ en € 103.000.000 (zie ook paragraaf 2.4 en bijlage 1). Dit bedrag is exclusief programmagebonden bijdragen (bijdrage Stifo, bijdrage CoBO, sponsoring- en verenigingsgelden). Naast de middelen van de omroepen is een bijdrage van één van de fondsen vaak van cruciaal belang voor de realisering van kunst & cultuurprogramma's.

Fondsen

Zo is de doelstelling van het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties (Stifo) om de ontwikkeling en productie van culturele radio- en televisieprogramma's met subsidies te bevorderen. Het Stifo is opgericht in 1988, ingevolge artikel 170 van de Mediawet. Het fonds ontvangt een jaarlijkse dotatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen die ten minste gelijk is aan een zestiende van de inkomsten van de Stichting Etherreclame van dat jaar. Tot 2008 is de dotatie vastgesteld op € 15 miljoen per jaar. Van dit bedrag keert het Stifo jaarlijks voor TV-producties en TV-ontwikkeling zo'n € 12 miljoen uit en voor radioproductie en voor radio-ontwikkeling € 1,4 miljoen.

In 2005 heeft de Raad voor Cultuur, conform Mediawet Artikel 170, lid 7, een evaluatie uitgevoerd van het functioneren en de doelmatigheid van het Stifo. Daarin werd een waardevolle blijvende rol gezien voor het fonds als schakel tussen de onafhankelijke sector en de publieke omroep. Dat is van extra belang in de gevallen waar de banden tussen de omroepvereniging en de culturele sector minder sterk zijn. Verder werd geconcludeerd dat het Fonds zijn beleid onvoldoende op dat van de publieke omroep kan afstemmen, vanwege het ontbreken van een omroepbrede visie op culturele programmering.

Het Co-productiefonds Binnenlandse Omroep (CoBO-fonds) is feitelijk een fonds van de omroepen. Het CoBO bestaat sinds 1986. Bron van inkomsten zijn voornamelijk de auteursrechtelijke omroepvergoedingen die door Belgische en Duitse kabelexploitanten worden betaald voor de gelijktijdige doorgifte van de drie Nederlandse publieke zenders in het ontvangstgebied. De doelstelling van het CoBO-fonds is om financieel bij te dragen aan coproducties. Een bijdrage (max. 20% van de productiekosten) wordt verleend aan coproducties tussen (altijd) een Nederlandse landelijke publieke omroep en een coproducent. Dit kan zijn:

- een onafhankelijke film/documentaire producent
- instellingen actief op het gebied van de podiumkunsten
- de Vlaamse Radio en Televisie omroep (VRT)
- een Duitse publieke omroep (ZDF, WDR, ARD, etc.).

⁸ Voorzitter van de Publieke Omroep de heer H. Bruins Slot in NRC/Handelsblad van 31 juli 2006. Het betreft hier de programmering in het tijdvak 16-24 uur.

Berenschot

Voor films, documentaires en podiumkunstproducties geldt de eis dat deze in de bioscoop, in de schouwburg of concertzaal worden uitgebracht. CoBO-gelden zijn breder inzetbaar dan gelden van het Stifo. Aanvragen bij het CoBO worden ook niet inhoudelijk getoetst maar louter procedureel. Elke omroep heeft recht op een eigen contingent van het totale budget. Vijf jaar geleden was zo'n contingent nog € 1 miljoen per jaar per omroep, in 2005 nog € 560.000 per omroep per jaar. Van dit bedrag is de helft gereserveerd voor de speelfilmproductie.

Het Nederlands Fonds voor de Film (NFF) is geen fonds dat zich primair richt op financiering van radio- en televisieproducties. Bijdragen van het fonds zijn echter voor tal van producties en projecten die ook op de TV te zien zijn onontbeerlijk.

Verenigingsgeld

Het is voor omroepen mogelijk om naast gelden uit de mediabegroting en middelen van de fondsen ook 'eigen' verenigingsgeld aan te wenden ten gunste van de programmering. Al een aantal jaren wordt dit budget (gefinancierd uit bijvoorbeeld de opbrengst van programmabladen en legaten) geschat op ongeveer € 18 miljoen⁹ voor alle omroepen gezamenlijk. Het deel dat ten bate komt van de kunstprogrammering, is niet bekend.

Programmasponsoring

Onder strikte voorwaarden is het voor omroepen mogelijk om programma's mede te doen financieren door sponsors. Kunstinformatieve programma's mogen niet worden medegefinancierd door het bedrijfsleven. Coproductie met kunstinstellingen die op hun beurt worden gesponsord mag wel. Dit gebeurt dan ook. Er zijn signalen dat programma's gericht op kunst en cultuur in toenemende mate op dergelijke wijze worden bekostigd. De bedragen die via de omroepbegroting en de fondsen beschikbaar komen, zijn veelal ontoereikend. Feitelijk kunnen (en vaak ook willen) omroepen kunstregistraties en drama niet uit programmageden bekostigen. De bedragen die vanuit het programmabudget beschikbaar zijn voor slots in prime time variëren veelal van € 50.000 tot € 150.000 per 40 minuten. Dit terwijl bijvoorbeeld een concertpodiumregistratie al gauw € 200.000 kost, Light drama al gauw € 200.000 per aflevering en serieus drama zelfs € 300.000 à € 350.000 per aflevering. De afhankelijkheid van fondsen, verenigingsgeld, cofinanciering, programmasponsoring en dergelijke is daarom groot, en zal groter worden naarmate het programmabudget verder onder druk komt te staan.

2.4 CIJFEROVERZICHTEN: ZENDTIJD EN BUDGET

Het mag inmiddels duidelijk zijn dat cijfers over de performance op het terrein van kunst- en cultuurprogrammering – als al te verkrijgen – voor meervoudige uitleg vatbaar is en dat overzichten over de jaren heen moeilijk met elkaar zijn te vergelijken als gevolg van steeds weer gewijzigde registratiesystematiek. Juiste interpretatie van dergelijke overzichten – en al helemaal vergelijking over de jaren heen – kan dus alleen als er ook de beschikking is over de wijze van totstandkoming van dergelijke overzichten.

⁹ Q&A gepubliceerd door de publieke omroep op 9 mei 2006

Berenschot

In deze paragraaf hebben we de reeds in augustus 2005 beschikbare overzichten opgenomen (2.4.1.), aangevuld met overzichten en analyses voortkomend uit recent onderzoek (2.4.2.). Paragraaf 2.5 bevat analyse op basis van deze overzichten.

2.4.1 Overzichten uit de Cultuureffectrapportage 2005

Tabel 1: budget kunst en cultuur 1998-2003

Met gebruik van de MJB-codes kan voor de jaren 1998 - 2003 het volgende beeld per categorie worden geschetst:

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kunst (enge definitie)	€ 20.001	€ 16.012	€ 19.763	€ 26.139	€ 23.336	€ 25.365
Overige muziek	€ 8.759	€ 7.653	€ 11.589	€ 12.595	€ 13.338	€ 12.178
Nederlands drama	€ 36.568	€ 13.816	€ 53.603	€ 52.196	€ 45.634	€ 41.056
Cabaret en satire	€ 8.996	€ 14.665	€ 4.254	€ 15.387	€ 15.049	€ 20.579
Totaal kunst	€ 74.324	€ 52.146	€ 89.209	€ 106.821	€ 97.357	€ 99.178
Totaal gehele programmering	€ 344.819	€ 358.839	€ 402.939	€ 449.376	€ 476.798	€ 441.239
% kunst afgezet tegen de totale programmering	21,55%	14,53%	22,14%	23,77%	20,42%	22,48%

Bron: opgave Publieke Omroep

N.B.: Bedragen x 1.000

N.B.: Drama is inclusief NL-speelfilm (commercieel en kunstzinnig)

N.B.: De percentages kunnen niet worden gekoppeld aan het programmavoorschrift, dat immers is gebaseerd op zendtijd

N.B.: Betreft brutokosten die mede worden gefinancierd uit fondsen en eigen bijdragen van omroepen.

N.B. De in de tabel opgenomen categorieën zijn opgebouwd uit programma's vallend onder de volgende specifieke MJB-codes:

Kunst (enge definitie): kunst & media (113), klassieke muziek (420), dans/ballet (450) en jazz en wereldmuziek (490).

Overige muziek: popmuziek (440), lichte muziek (410) en gewijde muziek (430).

Nederlands drama: Nederlands serieus drama (221), serieus drama (220) en Nederlands drama (211).

Cabaret en satire: cabaret (320) en satirische programma's (330).

Berenschot

Tabel 2: budget kunst en cultuur 2005

Financiering van televisieprogramma's begint bij de individuele omroepen. Zij zijn (nog steeds) degenen die de afweging maken of iets de moeite van het produceren waard is. Kijken we naar het totale budget voor 2005 per categorie dan kunnen we uitgaan van de volgende bedragen:

Categorie	Budget
Kunst (enge definitie) (zie tabel 2.1)	€ 16.828.497
Overige muziek (zie tabel 2.2)	€ 13.277.795
Nederlands drama (zie tabel 2.3)	€ 35.203.400
Cabaret & Satire (zie tabel 2.4)	€ 15.136.555
Totaal	€ 80.446.247

Bron: opgave van de Publieke Omroep, inclusief correctie aangeleverd door de NPS

N.B.: Bedragen zijn exclusief programmagebonden bijdragen (bijdrage Stifo, bijdrage CoBO, sponsoring- en verenigingsgelden)

Tabel 2.1: budget kunst 2005 (enge definitie)

Kunst in enge zin betreft: kunstinformatie, serieuze muziek, dans en ballet, wereldmuziek en jazz. Op basis van door de publieke omroep over 2005 aangeleverde cijfers is het onderstaande schema gemaakt. Dit schema geeft inzicht in wat voor 2005 de budgetten voor kunst in enge zin zijn (per omroep en per net).

	Nederland 1	Nederland 2	Nederland 3	Zappelin	Totaal
AVRO	€ 4.277.998	0	€ 144.635	€ 612.360	€ 5.034.993
BNN	0	0	0	0	0
EO	0	0	0	0	0
KRO	0	0	0	0	0
NCRV	€ 480.000	0	0	0	€ 480.000
NPS	0	0	€ 4.114.422	0	€ 4.063.146
TROS	0	€ 2.480.665	0	0	€ 2.480.665
VARA	0	0	€ 188.551	0	€ 188.551
VPRO	0	0	€ 2.550.500	0	€ 2.550.500
NVV (1)	0	0	€ 125.000	0	€ 125.000
Overig (2)	€ 100.000	€ 100.000	€ 200.000	0	€ 400.000
Overig (3)	0	0	€ 1.454.366	0	€ 1.454.366
Totaal	€ 4.857.998	€ 2.580.665	€ 8.777.474	€ 612.360	€ 16.828.497

Bron: opgave Publieke Omroep, inclusief correctie aangeleverd door de NPS

- (1) NVV = NPS, VARA en VPRO gezamenlijk
- (2) Niet nader gedefinieerde restposten in opgave publieke omroep
- (3) Toeslag DNDT/Directe loonkosten (gemiddeld 20%)

Berenschot

In de categorie kunst in enge zin domineert de kunstinformatie. Op Nederland 1 zijn er vooral de AVRO-programma's als Close Up, Tussen Kunst & Kitsch, Museumgasten en Beeldenstorm (let wel: het gaat hier om het jaar 2005). Nederland 2 is de festivalzender, waar we het Prinsengrachtconcert zien, de koffieconcerten van de Tros en Una voce particolare. De belangrijkste zender voor kunst- en cultuurproducties is Nederland 3. Deze zender gebruikt kunst en cultuur actief om de zender te profileren. Het aanbod is zeer gevarieerd, met een groot aandeel kunstinformatie: Ram en Uur van de Wolf. Daarnaast zien we op deze zender de operaregistraties, en de Matinees van NPS Klassiek. Met ingang van 4 september 2006 zijn deze programma's te zien op Nederland 2.

Tabel 2.2: budget overige muziek: popmuziek, gewijde muziek en lichte muziek (2005)

Op basis van door de publieke omroep over 2005 aangeleverde cijfers is het onderstaande schema gemaakt. Dit schema geeft inzicht in wat voor 2005 de budgetten zijn voor de categorie overige muziek (per omroep en per net).

	Nederland 1	Nederland 2	Nederland 3	Zappelin	Totaal
AVRO	0	€ 947.000	0	0	€ 947.000
BNN	0	€ 2.235.850	0	0	€ 2.235.850
EO	€ 1.789.000	0	0	0	€ 1.789.000
KRO	€ 1.504.900	0	0	0	€ 1.504.900
NCRV	€ 498.000	0	0	0	€ 498.000
NPS	0	0	€ 1.408.645	0	€ 1.408.645
TROS	0	€ 3.825.000	0	0	€ 3.825.000
VARA	0	0	€ 404.500	0	€ 404.500
VPRO	0	0	€ 375.000	0	€ 375.000
Overig (1)	0	0	€ 289.900	0	€ 289.900
Totaal	€ 3.791.900	€ 7.007.850	€ 2.478.045	0	€ 13.277.795

Bron: opgave Publieke Omroep, inclusief correctie aangeleverd door de NPS

Toeslag DNDT/Directe loonkosten (gemiddeld 20%)

Deze categorie valt grotendeels binnen de kunstdefinitie zoals die wordt gehanteerd in het programmavoorschrift. Pinkpop en NPS Jazz valt onder de kunstdefinitie, maar ook Jostiband in Ahoy en K3 in concert.

Deze categorie is zeer heterogeen. Op Nederland 1 vinden we bijvoorbeeld Het Gala van het Nederlandse Lied, en Nederland zingt. Nederland 2 biedt in dit kader vooral popmuziek, songfestivals en TROS-muziek. Nederland 3 zendt in deze categorie programma's uit als Kinderen voor Kinderen, Lowlands en Pinkpop.

Tabel 2.3: budget drama (inclusief film) (2005)

Over deze categorie signaleert de publieke omroep zelf dat de realisatie achterblijft bij de doelstellingen. Vooral het aandeel Nederlands drama blijft achter. De inspanningen worden nu opgevoerd, waarbij overigens het Vlaamse aangekochte drama ook wordt meegerekend.

Berenschot

Op basis van door de publieke omroep over 2005 aangeleverde cijfers is het onderstaande schema gemaakt. Dit schema geeft inzicht in wat voor 2005 de budgetten voor drama zijn (per omroep en per net).

	Nederland 1	Nederland 2	Nederland 3	Zappelin	Totaal
AVRO	0	€ 1.232.810	€ 625.304	€ 18.598	€ 1.876.712
BNN	0	€ 6.979.206	€ 90.000	0	€ 7.069.206
EO	0	0	0	€ 940.093	€ 940.093
KRO	€ 5.575.000	0	0	0	€ 5.575.000
NCRV	€ 2.986.092	0	0	0	€ 2.986.092
NPS	0	0	€ 414.283	0	€ 414.283
TROS	0	€ 2.486.752	0	€ 1.022.658	€ 3.509.410
VARA	0	0	€ 5.823.704	0	€ 5.823.704
VPRO	0	0	€ 3.134.181	0	€ 3.134.181
Overig (1)	€ 200.000	€ 300.000	€ 910.670	€ 250.000	€ 1.660.670
Overig (2)	0	0	€ 2.203.628	0	0
Totaal	€ 8.761.092	€ 10.998.768	€ 13.212.191	€ 2.231.349	€ 35.203.400

Bron: opgave Publieke Omroep, inclusief correctie aangeleverd door de NPS

- (1) Niet nader gedefinieerde restposten in opgave publieke omroep
- (2) Toeslag DNDT/Directe loonkosten (gemiddeld 20%)

Deze categorie is dus vrij evenwichtig verdeeld over de zenders. Van jaar tot jaar zijn er hier forse verschillen. In 2005 zien we op Nederland 1: Toen was geluk..., maar ook speelfilms als Pietje Bell en Schippers van de Kameleon. Voorts gaat op Nederland 1 de nieuwe 22-delige dramaserie Keijzer & De Boer. Op Nederland 2 wordt de categorie drama gedomineerd door Onderweg naar Morgen en Costa. Nederland 3 is de zender van de artfilms, de korte film en de telefilms en van Kinderen geen bezwaar. Maar er is ook Nederlands drama als De Kroon, Dekmantel, De Band, Kleine Pauze, Lola, en Medea.

Berenschot

Tabel 2.4: budget cabaret en satire (2005)

Op basis van door de publieke omroep over 2005 aangeleverde cijfers is voor de categorie Cabaret en Satire te zien wat de budgetten zijn (per omroep en per net).

	Nederland 1	Nederland 2	Nederland 3	Zappelin	Totaal
AVRO	0	€ 1.600.000	0	0	€ 1.600.000
BNN	0	€ 1.262.802	0	0	€ 1.262.802
EO	0	0	0	0	0
KRO	0	0	0	0	0
NCRV	0	0	0	0	0
NPS	0	0	€ 2.055.031	0	€ 2.055.031
TROS	0	€ 1.676.000	0	0	€ 1.676.000
VARA	0	0	€ 4.870.906	0	€ 4.870.906
VPRO	0	0	€ 1.450.000	0	€ 1.450.000
Overig (1)	€ 604.000	0	€ 100.000	0	€ 704.000
Overig (2)	0	0	€ 1.357.806	0	€ 1.357.806
Totaal	€ 604.000	€ 4.698.802	€ 9.833.753	0	€ 15.136.555

Bron: opgave Publieke Omroep, inclusief correctie aangeleverd door de NPS

(1) Niet nader gedefinieerde restposten in opgave publieke omroep

(2) Toeslag DNDT/Directe loonkosten (gemiddeld 20%)

Op Nederland 1 domineert Andermans Veren. Op Nederland 2 gaat het vooral om de Lama's, Dit was het nieuws en Koefnoen. Nederland 3 biedt verreweg de meeste programma's in deze categorie. We zien hier onder andere Jiskefet, Kopspijkers en de Vliegende Panters.

Berenschot

Tabel 3: zendtijd kunst en cultuur 2002

Welke omroepen besteden nu welk gedeelte van de beschikbare zendtijd aan kunst-programmering en, belangrijker nog, wat is het percentage kunst op het totaal aan beschikbare zendtijd van de omroepverenigingen? Het volgende overzicht is afkomstig uit het programmavoorschrift 2002 van het Commissariaat voor de Media en geeft antwoord op deze vragen.¹⁰

	Zendtijd	Percentage kunst binnen totale zendtijd omroepverenigingen	Percentage kunst binnen eigen zendtijd
AVRO	17,5%	3,4%	19,8%
BNN	3%	0,9%	32,4%
EO	10,3%	1,2%	11,6%
KRO	16,4%	1,2%	6,9%
NCRV	15,7%	0,9%	5,8%
TROS	14,3%	0,9%	6,5%
VARA	10,7%	1,8%	16,6%
VPRO	12,1%	2,9%	25%
NPS			32%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>13,2%</i>	

Bron: Programmavoorschrift 2002 van het Commissariaat voor de Media (Tabel 7)

BNN scoort hier het hoogst met ruim 32% van haar zendtijd. Dit is onder meer het gevolg van programma's als *Top of the pops* en overige popconcertuitzendingen. BNN wordt gevolgd door de VPRO en AVRO met 25% en 19,8%. Het percentage programmaonderdelen die betrekking hebben op kunst, bestaat bij de AVRO, TROS en VPRO voor het grootste deel uit non-fictie. Bij de KRO bestaat dit percentage voor het grootste deel uit fictie, bij de VARA uit amusement en bij BNN, EO en NCRV uit muziek.

Het aandeel van de omroepen in de kunstprogrammering verschilt dus fors. Gezamenlijk voldoen de omroepverenigingen aan het programmavoorschrift. Als we kijken naar de afzonderlijke omroepen dan blijven EO, KRO, NCRV, en TROS onder het voorgeschreven percentage kunst. De kunstprogrammering van de NPS biedt een ander beeld. De NPS heeft natuurlijk ook een andere opdracht. Tenminste 20% van de zendtijd dient te bestaan uit kunstprogrammering. De NPS zit daar met 32% in 2002 ruim boven. Het programma-overzicht geldt overigens voor het totaal van de omroepverenigingen, niet voor de omroepverenigingen afzonderlijk.

¹⁰ NB: De gegevens betreffen 2002. De gegevens van het CvdM over 2003 bevatten alleen gegevens per omroep voor de totale categorie cultuur. Kunst wordt niet apart zichtbaar gemaakt.

Berenschot

2.4.2 Overzichten n.a.v. aanvullend onderzoek 2006

Tabel 4: zendtijd kunst en cultuur omroepverenigingen 2004 – 2005, tijdvak 00-24 uur

	2004		2005		Vershil
	Uren	%	Uren	%	Uren
Cultuur	1750	17,6	1755	14,8	+ 5
Kunst	1364	13,7	1402	11,8	+ 38
Totaal	3114	31,3	3157	26,6	+ 43

Bron: rapport Mediawet 2005 Programmavoorschrift/MJB-indeling, KLO Informatie & Advies, 28 maart 2006

In 2005 voldeden de omroepverenigingen gezamenlijk in zowel het tijdvak 00-24 als 16-24 aan de door de mediawet gestelde eisen voor kunst en cultuur. De minimale eis voor kunst in het tijdvak 00-24 uur werd niet gehaald. De omroepverenigingen bleven in 2005 met 11,8% onder het vereiste percentage kunst van 12,5. Als verklaring voor deze daling geeft de publieke omroep in haar rapportage aan het commissariaat voor de media aan dat dit het gevolg is van invoering van de nachtcarrousel. Als de uitkomsten gepercenteerd zouden worden op zentijd minus de uitbreiding van de uren in de nachtcarrousel dan zou juist sprake zijn van een stijging, aldus de publieke omroep. Een dergelijke wijze is echter wel contrair aan de met het commissariaat afgesproken registratie- en meetsystematiek.

Tabel 5: zendtijd kunst en cultuur 2004 – 2005 NPS, tijdvak 00-24 uur

	2004		2005		Vershil
	Uren	%	Uren	%	Uren
Cultuur	418	33,8	415	22,3	- 3
Kunst	459	37,1	483	25,9	+ 24
Totaal	877	70,9	898	48,2	+ 21

Bron: rapport Mediawet 2005 Programmavoorschrift/MJB-indeling, KLO Informatie & Advies, 28 maart 2006

(1) Inclusief herhalingen

De NPS voldeed ook in 2005 aan de mediawettelijke eisen voor wat betreft het aanbod van zowel kunst als cultuur, maar de percentages liggen wel beduidend lager doordat de uren van de nachtcarrousel dienen te worden meegenomen. Dit is er de oorzaak van dat de NPS van 70,9 % aanbod kunst en cultuur in 2004 terugvalt naar 48,2 % kunst- en culturaanbod in 2005.

Berenschot

Tabel 6: zendtijd kunst en cultuur 2006 – 2007 in uren (nieuw en herhalingen)¹¹

	2006			2007		
	Uren 16-24	Uren 00-16	Totaal 00-24	Uren 16-24	Uren 00-16	Totaal 00-24
Cultuur						
- Documentaires	151			164		
- Levensbeschouwing en geschiedenis	153			168		
- Muziek	83			121		
- Licht Nederlands Drama	257			415		
- Cultureel praatprogramma	198			265		
Totaal Cultuur	842	36	878	1133	488	1621
Kunst						
- Cabaret en satire	86			252		
- Informatie over kunst en media	201			288		
- Serieuze/gewijde/overige muziek	54			51		
- Serieus drama	77			99		
- Kunstzinnige documentaire	25			19		
Totaal Kunst	443	199	642	709	245	954
Totaal Kunst & Cultuur	1285	235	1520	1842	733	2575

Bron: opgave Publieke Omroep (op basis van inschatting), augustus 2006

¹¹ Zie voor een uitgebreid overzicht bijlage 1 van dit rapport

Berenschot

Tabel 7: budgetten kunst en cultuur 2006 – 2007¹²

	2006	2007
	Budget	Budget
	00-24	00-24
Cultuur 16-24		
- Documentaires	€ 8.886.370	€ 9.608.998
- Levensbeschouwing en geschiedenis	€ 11.446.461	€ 10.515.424
- Muziek	€ 5.503.956	€ 6.199.225
- Licht Nederlands Drama	€ 26.664.994	€ 24.929.006
- Cultureel praatprogramma	€ 7.874.400	€ 7.001.520
Cultuur 00-16	€ 347.625	€ 1.370.000
Totaal Cultuur	€ 60.723.806	€ 59.624.173
Kunst 16-24		
- Cabaret en satire	€ 11.025.778	€ 15.632.779
- Informatie over kunst en media	€ 8.181.037	€ 8.317.900
- Serieuze/gewijde/overige muziek	€ 4.661.332	€ 3.999.483
- Serieus drama	€ 13.795.200	€ 11.179.924
- Kunstzinnige documentaire	€ 1.600.360	€ 1.285.050
Kunst 00-16	€ 5.412.699	€ 2.967.850
Totaal Kunst	€ 44.676.406	€ 43.382.986
Totaal Kunst & Cultuur	€ 105.400.212	€ 103.007.159

Bron: opgave publieke omroep (op basis van inschatting), augustus 2006

Bovenstaande budgetten zijn exclusief programmagebonden bijdragen (bijdrage Stifo, bijdrage CoBO, sponsoring- en verenigingsgelden). De gegevens over de zendtijd en de budgetten zoals opgenomen in tabel 6 en 7 zijn afkomstig van de Publieke Omroep. Enkele zaken vallen op:

- De enorme toename van het aantal uren kunst en cultuur (1520 uur in 2006 tegenover 2575 uur in 2007). Dat lijkt goed nieuws voor kunst- en cultuurminnend Nederland, maar wat blijkt:
 - de meest voorname oorzaak van deze stijging is gelegen in het feit dat de Publieke Omroep significant meer herhalingen programmeert (239 uur in 2006 tegenover maar liefst 1096 uur in 2007);

¹² Zie voor een uitgebreid overzicht bijlage 1 van dit rapport

Berenschot

- bovendien wordt tweederde van deze herhalingen (664 uur in 2007) uitgezonden in het veel minder aantrekkelijke tijdvak van 00-16 uur.
- De toename van het aantal herhalingen betekent niet automatisch dat er in 2007 minder *nieuw* kunst- en cultuuraanbod is. Want, volgens de opgaaf van de Publieke Omroep vertoont ook de realisatie van nieuwe programmering een stijgende lijn (1281 uur in 2006 tegenover 1480 uur in 2007). Nadere analyse van de categorie 'nieuw' leert ons echter dat het in deze rubriek wemelt van de herhalingen. Zo rekent de Publieke Omroep in 2006 de reeds uitgezonden afleveringen van bijvoorbeeld Costa (13x), Het Zakmes (14x) en Wilhelmina (4x) mee in de categorie 'Licht Nederlands Drama nieuw'. In 2007 wordt in ieder geval 123 uur reeds uitgezonden Licht Nederlands Drama meegerekend in deze categorie. Zouden we de categorie nieuw corrigeren op deze en andere onterecht meegerekende herhalingen dan ontstaat een beduidend minder positief beeld over 2006 en 2007.
- In tegenstelling tot de *uren zendtijd* is voor wat betreft de *budgetten* kunst en cultuur op basis van de opgaaf van de Publieke Omroep geen toename waarneembaar maar zelfs een lichte daling (€ 105.400.212 in 2006 tegenover € 103.007.159 in 2007). Dit verschil tussen de ontwikkelingen rond de zendtijd en de ontwikkelingen ten aanzien van budget is verklaarbaar. Voor de significante toename van herhalingen, die voor het overgrote deel de toename van de gehele zendtijd verklaart, is geen extra budget nodig. De programma's zijn immers reeds eerder bekostigd.
- Voorts: uit de opgaaf van de Publieke Omroep (zie ook bijlage 1) is op te maken dat onder kunstprogrammering nu onder meer valt: Dit was het nieuws, Koefnoen, Eurovisie Jongeren Songfestival, Flikken, 40 jaar Jostiband en Nederland zingt. Onder culturele programmering valt nu onder meer: De wandeling, Costa, Onderweg naar morgen, Zembla, Ik mis je en Zoekt en gij zult vinden. Bij het opnemen van dergelijke programma's in de categorieën kunst en cultuur zijn indachtig de oorspronkelijke bepalingen in de Mediawet op zijn minst vraagtekens te plaatsen.

2.5 ANALYSE OP BASIS VAN BESCHIKBARE CIJFERS

Hoe hebben de budgetten en beschikbare zendtijd voor kunst en cultuur zich in de afgelopen jaren ontwikkeld? Dat was de onderzoeksvraag aan Berenschot. In paragraaf 2.4 zijn diverse tabellen opgenomen die voor zover binnen de kaders van dit onderzoek mogelijk is geweest antwoord geven op deze vraag. Op basis van onder meer publicaties van het Commissariaat voor de Media én via verkregen cijfermateriaal van de Publieke Omroep is het mogelijk geweest om diverse meerjarenoverzichten (zendtijd en budget kunst en cultuur) op te stellen en weer te geven. Eén allesomvattend volledig consistent en ingevuld overzicht over de periode 2004-2006 valt op basis van de aanwezige cijfers echter niet te maken.

Tot slot van deze rapportage maken wij enkele opmerkingen op basis van de bevindingen in voorgaande paragrafen.

2.5.1 Analyse algemeen

- Het programmavoorschrift biedt de kunst- en cultuurprogrammering tot op de dag van vandaag een beschermingsmogelijkheid die wettelijk verankerd is. Analyse van de wijze waarop met dit instrument is omgegaan leert dat de begrippen kunst en cultuur sinds het moment waarop deze zijn geïntroduceerd steeds verder zijn opgerekt.

Berenschot

Voorts is er een ingewikkeld classificatiesysteem ontstaan dat effectieve toetsing bemoeilijkt. De onvrede die alom heerst over de uitvoering van het voorschrift heeft geleid tot voorstellen het wettelijke voorschrift anders in te vullen.

Overigens bevatten de geldende programmavoorschriften louter bepalingen voor wat betreft de minimaal te halen zendtijdaandelen van kunst en cultuur. Over budgettering reppen de voorschriften met geen woord.

- De voorschriften en de wettelijke verankering daarvan zouden in potentie voldoende bescherming moeten kunnen bieden, als op de uitvoering daarvan maar streng wordt toegezien. De bestaande onvrede over de werking van het instrument (wijze van registratie en toezicht) is op zichzelf geen reden om het instrument over boord te zetten.
- De vraag kan worden gesteld of een aanzienlijk deel van de programma's die door de Publieke Omroep nu in lijn met het thans geldende programmavoorschrift onder kunst- dan wel cultuurprogrammering worden geschaard daar wel thuishoren. Voorbeelden die we daarbij noemen:
 - Onder kunstprogrammering valt nu onder meer:
 - ◆ Dit was het nieuws
 - ◆ Koefnoen
 - ◆ Eurovisie Jongeren Songfestival
 - ◆ Flikken
 - ◆ 40 jaar Jostiband
 - ◆ Nederland zingt
 - Onder culturele programmering valt nu onder meer:
 - ◆ De wandeling
 - ◆ Costa
 - ◆ Onderweg naar morgen
 - ◆ Zembla
 - ◆ Ik mis je
 - ◆ Zoekt en gij zult vinden

Naar ons oordeel is onderbrengen van dergelijke programma's in respectievelijk de categorieën kunst en cultuur niet indachtig de oorspronkelijke doelstelling van de mediawettelijke bepalingen.

2.5.2 Analyse zendtijd

- De zendtijd van de omroepverenigingen bestond in 2005 bijvoorbeeld voor meer dan 26,6 uit programma's van culturele en kunstzinnige aard (voorschrift: ten minste 25%) en voor meer dan 11,8 % uit kunst (voorschrift: ten minste 12,5%). De zendtijd van de NPS bestond in 2005 voor 48,2% uit programmaonderdelen van culturele aard en voor 25,9% uit kunst (waar het programmavoorschrift respectievelijk van 40

Berenschot

en 20 procent uitgaat)¹³. Op uitzonderingen na (zie bijvoorbeeld aandeel kunst van de omroepverenigingen in 2005) voldoen de publieke omroepen met gemak aan het programmavoorschrift. Deze constatering heeft weinig waarde nu analyse van de registratiemethoden leert dat sinds de invoering van de Mediawet de categorieën kunst en cultuur steeds verder zijn opgerekt en bovendien herhalingen onverkort mogen worden meegeteld. Het is evident dat het programmavoorschrift als wettelijke meetlat een zwak instrument is geworden om te bepalen of de omroepen aan hun verplichtingen voldoen.

- Voor wat betreft de geprogrammeerde cultuur nog dit: daaronder valt bijvoorbeeld ook popmuziek en een deel amusement. Hierdoor scoorde in 2003 bijvoorbeeld BNN (die Top of the Pops kon meerekenen) van alle omroepen het hoogste percentage kunst en cultuur binnen de eigen zendtijd: 32,4%, gevolgd door de VPRO met 25%. Duidelijk is dat het oprekken van de definitie heeft bijgedragen aan dit resultaat. De vraag mag gesteld of een dergelijke handelswijze in overeenstemming is met de bedoeling van de Mediawet, temeer daar het Commissariaat zelf heeft aangenomen dat de definiëring zoals opgenomen in de 'oude' Escortindeling richtsnoer moet zijn volgens de Memorie van Toelichting bij de Mediawet. Dat laatste is in geen geval nog aan de orde.

2.5.3 Analyse budget

- Het budget dat de publieke omroep beschikbaar heeft voor kunst- en cultuurprogramming schommelt vanaf 1998 tussen de 52 en 106 miljoen euro. Over de jaren heen is geen duidelijke stijgende dan wel dalende trend waarneembaar.
- Het totale budget dat in 2007 volgens eigen opgave door de publieke omroepen aan kunst en cultuur zal worden besteed ligt tussen de € 99.000.000¹⁴ en € 103.000.000 (zie ook paragraaf 2.4 en bijlage 1). Dit bedrag is exclusief programmagebonden bijdragen (bijdrage Stifo, bijdrage CoBO, sponsoring- en verenigingsgelden). Naast de middelen van de omroepen is een bijdrage van één van de fondsen vaak van cruciaal belang voor de realisering van kunst & cultuurprogramma's.
- Net als bij de beschikbare zendtijd mag de vraag gesteld worden wat de cijfers over budgetten van 1998 tot heden nog waard zijn nu duidelijk is dat de definities van kunst en cultuur steeds ruimer worden gehanteerd. Gesteld moet worden dat hierdoor over de jaren heen een significante toename van het budget zichtbaar zou moeten zijn. Immers, wanneer meer genres/programma's tot de categorieën kunst en cultuur gaan behoren dan zou het daarvoor nodige productiebudget moeten stijgen. Dat laatste is in geen geval aan de orde.

¹³ Zie brief van CvdM d.d. 17 november 2005 aan het ministerie van OCW (kenmerk B&P-007050-lvdz)

¹⁴ Voorzitter van de Publieke Omroep de heer H. Bruins Slot in NRC/Handelsblad van 31 juli 2006. Het betreft hier de programming in het tijdvak 16-24 uur.

Berenschot

BIJLAGE I:

OVERZICHT ZENDTIJD EN BUDGET 2006-2007
(OPGAVE PUBLIEKE OMROEP)

Berenschot

PUBLIEKE OMROEP

2006		Tijdvak 16.00-24.00 uur			
CULTUUR					
	lengte	aantal	uren		
Documentaires					
*historische docu's	35	5	3	€	-
docu ak	25	13	5	€	-
docu ak	25	8	3	€	-
docu ep	50	1	1	€	-
Dokument	40	37	25	€	-
Profiel	35	17	10	€	-
Reporter	35	4	2	€	-
Speer und Hitler	90	4	6	€	-
Tegenlicht	55	18	17	€	-
Tegenlicht	55	16	15	€	-
VPRO's Import	50	22	18	€	-
Warzone	50	1	1	€	-
Warzone	52	1	1	€	-
Zembla	40	16	11	€	-
Zembla	45	12	9	€	-
zembla aankoop	40	6	4	€	-
Totaal documentaires nieuw			130	€	8.859.070
Dokument hh	40	13	9	€	-
Profiel hh	50	6	5	€	-
Warzone	52	8	7	€	-
Totaal hh documentaires			21	€	27.300
Totaal documentaires			151	€	8.886.370
Informatie over levensbeschouwing/geschiedenis					
Andere Tijden	26	23	10	€	-
Andere tijden	25	14	6	€	-
Gevoel van Allerzielen	25	3	1	€	-
Help de kerk stroomt vol	25	6	3	€	-
Ik mis je	25	7	3	€	-
Nederland helpt	25	17	7	€	-
Niet alleen op zondag	25	9	4	€	-
Schepper & co	25	16	7	€	-
Tot de dood ons scheidt	25	8	3	€	-
Verandering	25	4	2	€	-
Wandeling	25	16	7	€	-
Zal je maar gebeuren	25	12	5	€	-
Zoekt en gij zult vinden	25	9	4	€	-
De Verandering	25	9	4	€	-
Een goed begin	25	9	4	€	-
Helpdesk live	50	21	18	€	-
Ik mis je	25	15	6	€	-
Ned. Helpt	25	22	9	€	-

Berenschot

Niet alleen op zondag	25	9	4	€	-
Op zoek naar een wonder	40	10	7	€	-
Schepper & co	25	21	9	€	-
Tot de dood ...	25	7	3	€	-
Wandeling	25	21	9	€	-
Zoekt en Gij zult vinden	25	14	6	€	-
Totaal informatie over levensbeschouwing/geschiedenis nieuw			137	€	11.446.461
Zoekt en Gij zult hh	25	2	1	€	-
Wandeling hh	25	1	0	€	-
Schepper & co hh	25	13	5	€	-
Nederland helpt hh	25	16	7	€	-
Niet alleen op zo hh	25	3	1	€	-
Andere tijden hh	25	2	1	€	-
Totaal informatie over levensbeschouwing/geschiedenis herhaling			15	€	-
Totaal Informatie over levensbeschouwing/geschiedenis			153	€	11.446.461
Muziek					
Jostibandcompilaties	25	2	1	€	-
Musical awards	120	1	2	€	-
Muziek breed	50	12	10	€	-
Muziekfeest Arena	50	1	1	€	-
Top of the pops	45	29	22	€	-
3 voor 12	25	17	7	€	-
Avond liefdeslied	90	1	2	€	-
Kinderen voor kinderen	60	1	1	€	-
Meezingfeest	90	1	2	€	-
Meezingfeest kerst	90	1	2	€	-
Muziekfeest	50	10	8	€	-
Popsecret	50	1	1	€	-
Top 2000	50	5	4	€	-
Top of the pops	45	16	12	€	-
Totaal muziek nieuw			73	€	5.503.956
Gevoel van hh	50	2	2	€	-
Muziek hh	50	9	8	€	-
Totaal Muziek herhaling			9	€	-
Totaal muziek			83	€	5.503.956
Licht Nederlands Drama					
*Kameleon 1	100	1	2	€	-
Costa! hh	25	13	5	€	-
De afdeling	25	10	4	€	-
Ellis in glamourland	100	1	2	€	-
Feestje	100	1	2	€	-
Floris	96	1	2	€	-
Het Zakmes (Zapp)	18	14	4	€	-
In oranje	90	1	2	€	-
Ja zuster nee zuster	100	1	2	€	-
KGB	25	14	6	€	-
Kinderen geen bezwaar	25	15	6	€	-
Kleine Waarheid	50	26	22	€	-
Liever verliefd	90	1	2	€	-
Onderweg naar morgen	25	89	37	€	-

Berenschot

Onderweg naar morgen	25	85	35	€	-
One foot in the grave	25	13	5	€	-
ONM 2500	50	1	1	€	-
Pipo en parelridder	100	1	2	€	-
Pluk vd Petteflet	90	1	2	€	-
Schaep met 5 pooten	40	2	1	€	-
Serie Otje (Zapp)	25	13	5	€	-
Shouf shouf habibi	25	12	5	€	-
Spangen	50	10	8	€	-
Speelfilm Madelief (Zapp)	90	1	2	€	-
Spoed	45	16	12	€	-
Spoed	45	17	13	€	-
Spoorloos verdwenen	50	13	11	€	-
Sprint	25	13	5	€	-
Swiebertje	50	5	4	€	-
Tante van Charlie	90	1	2	€	-
Topstars (Zapp)	13	52	11	€	-
Toen was geluk	25	10	4	€	-
Totaal licht Nederlands drama nieuw			224	€	26.664.994
Spangen hh	50	10	8	€	-
Spoorloos verdw hh	50	8	7	€	-
Topstars (Zapp)	13	52	11	€	-
Spoed hh	45	9	7	€	-
Totaal licht Nederlands drama herhalng			33	€	-
Totaal Licht Nederlands Drama			257	€	26.664.994
Cultureel praatprogramma					
De wereld draait door	50	80	66,7	€	-
DWDD weekend	40	16	10,7	€	-
De wereld draait door	43	84	60,2	€	-
Cultureel praatprogramma nieuw			138	€	7.874.400
De wereld draait door hh	50	73	60,8	€	-
Cultureel praatprogramma herhaling			61	€	-
Totaal Cultureel praatprogramma			198	€	7.874.400
				€	
TOTAAL CULTUUR			842	€	60.376.181
KUNST					
	lengte	aantal	uren		
Cabaret en satirische programma's					
cabaret (o.a. oudjaar)	90	1	2	€	-
cabaret feestdagen	50	3	3	€	-
cabaret hh	50	10	8	€	-
cabaretregistraties	50	1	1	€	-
Comedy factory	25	12	5	€	-
De Stemming Freek de Jonge	60	1	1	€	-
Dit was het nieuws	35	6	4	€	-
Dit was het nieuws compil.	35	2	1	€	-
DWHN	35	6	4	€	-
DWHN compilatie	35	1	1	€	-

Berenschot

Ga eens naar bed	45	7	5	€	-
Hoofdprijs/Laugh. Fest.	90	1	2	€	-
Kannibalen	25	10	4	€	-
Kannibalen	30	4	2	€	-
Koefnoen	30	6	3	€	-
Koefnoen	30	10	5	€	-
Koefnoen compilatie	30	1	1	€	-
Koefnoen oudjaar	60	1	1	€	-
Lama's	30	5	3	€	-
Lama's	30	13	7	€	-
Mike en Thomas	25	8	3	€	-
Najib loopt warm	30	6	3	€	-
Onder de tram	35	6	4	€	-
Vliegende panters	50	3	3	€	-
Totaal cabaret en satirische pogramma's nieuw			72	€	11.025.778
DWHN hh	35	12	7	€	-
Lama's hh	30	5	3	€	-
Koefnoen hh	30	9	5	€	-
Totaal cabaret en satirische pogramma's hh			14	€	-
Totaal cabaret en satirische programma's			86	€	11.025.778
Informatie over kunst en media					
afscheid H. van Os	50	1	1	€	-
Avond van het boek	90	1	2	€	-
Avond vd jonge musicus	90	1	2	€	-
Beeldenstorm	9	8	1	€	-
Close up	55	8	7	€	-
Close up	50	21	18	€	-
Filmjournaal (NFF/IDFA)	20	20	7	€	-
Grote filmquiz	90	1	2	€	-
hh Toon Hermans	50	1	1	€	-
IDFA-avond	100	1	2	€	-
Kunst & kitsch	50	6	5	€	-
Museumgasten e.a.	55	17	16	€	-
Museumgasten nieuw	18	17	5	€	-
NPS Arena	110	15	28	€	-
Ontwerpprijs 2006	25	5	2	€	-
Picabia	55	18	17	€	-
ram filmjournaal	15	20	5	€	-
Restoration	50	7	6	€	-
The Amazing Rembrandt	25	1	0	€	-
Toon Hermans 90	50	1	1	€	-
Tussen kunst & kitsch	50	6	5	€	-
uitmarkt	90	1	2	€	-
NPS Arena/Rembrandt	80	2	3	€	-
Uur van de wolf	55	5	5	€	-
Uur van de wolf	55	2	2	€	-
Uur van de wolf ak	55	1	1	€	-
Uur van de Wolf ak	50	11	9	€	-
Uur van de Wolf ep	50	9	8	€	-
Verjaardag Rembrandt	53	1	1	€	-
Totaal informatie over kunst en media nieuw			158	€	8.181.037
Close up hh	50	36	30	€	-
HH Close-up/Uur vd W	55	14	13	€	-
Totaal informatie over kunst en media herhaling			43	€	-

Berenschot

Totaal informatie over kunst en media		201	€	8.181.037
Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten				
40 jaar Jostiband	70	1	1	€ -
André Rieu	25	6	3	€ -
concert KCO	60	1	1	€ -
De Dijk	55	1	1	€ -
Edisongala	45	1	1	€ -
Eurovisie Jun. Songfest.	140	1	2	€ -
Gala vh Ned. lied	60	1	1	€ -
Kindersongfestival	50	1	1	€ -
lowlands	360	1	6	€ -
Matangi Kwartet	50	1	1	€ -
Nat. Jun. Songfest.	60	1	1	€ -
Nederland zingt	25	39	16	€ -
Nederland zingt dag	25	1	0	€ -
Night of the proms	90	1	2	€ -
north sea	240	1	4	€ -
pink pop	150	1	3	€ -
Prinsengrachtconcert	50	1	1	€ -
St. Jansconcert	60	1	1	€ -
Una voce	50	1	1	€ -
Una voce particolare	50	3	3	€ -
Young Mozart	50	1	1	€ -
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten nieuw		49	€	4.648.332
Nederland zingt hh	25	13	5	€ -
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten herhaling		5	€	13.000
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten		54	€	4.661.332
Serieus drama				
*Rosenstrasse	100	1	2	€ -
Flikken	50	7	6	€ -
Keyzer & De Boer	45	11	8	€ -
Little girl blue	25	5	2	€ -
Telefilm	90	1	2	€ -
Telefilm	90	1	2	€ -
Telefilm	90	1	2	€ -
Telefilm	90	1	2	€ -
Telefilm	90	1	2	€ -
Telefilms	90	1	2	€ -
Vuurzee	50	7	6	€ -
Amazones	90	1	2	€ -
De dominee	90	1	2	€ -
Het Zuiden	90	1	2	€ -
Juliana	50	4	3	€ -
Keyzer & de Boer	50	6	5	€ -
Lepel	90	1	2	€ -
Onder de wolken	50	3	3	€ -
One night stand	90	9	14	€ -
Paradise girls	90	1	2	€ -
Simon	90	1	2	€ -
Valse wals	90	1	2	€ -
Waltz	50	7	6	€ -
Wilhelmina	50	4	3	€ -

Berenschot

Totaal serieus drama nieuw	77	€	13.795.200
Totaal serieus drama	77	€	13.795.200
Kunstzinnige documentaire			
Dokwerk	55	5	5 € -
Dokwerk	55	5	5 € -
Dokwerk	55	5	5 € -
Dokwerk	55	5	5 € -
Het Rookproces	180	1	3 € -
Vishnfskaya	90	1	2 € -
Sporen	50	3	3 € -
Totaal Kunstzinnige documentaire	25	€	1.600.360
TOTAAL KUNST		443	€ 39.263.707
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 16-00-24.00 uur		1.285	€ 99.641.173

2006		Tijdvak 00.00-16.00 uur	
CULTUUR			
	lengte	aantal	uren
Helpdesk live	50	16	13 € -
Topstars (Zapp)	13	52	11 € -
Tienmaal Mozart	55	9	8 € -
EBU docu vanuit 2005	15	13	3 € -
Cultuur Nieuw		36	€ 347.625
Cultuur herhaling		0	€ -
Totaal cultuur		36	€ 347.625
KUNST			
	lengte	aantal	uren
Top 2000 in concert	120	1	2 € -
Matheuspassion	180	1	3 € -
nieuwjaarsconcert	95	1	2 € -
Tien maal Mozart	55	9	8 € -
NPS Arena Matinee	60	22	22 € -
Nederland zingt en helpt	50	17	14 € -
Nederland zingt	25	35	15 € -
vrije geluiden	55	22	20 € -
Vrije geluiden	55	17	16 € -
Boekenetcetera	25	16	7 € -
Boekenetcetera	25	17	7 € -
dode dichters	5	22	2 € -
NPS Arena aankoop	25	22	9 € -
NPS Arena/Cultuur	55	22	20 € -
kerstmatinee KCO	60	1	1 € -
Museumbende (Zapp)	25	13	5 € -
Museumbende (Zapp)	25	3	1 € -
opera ak	90	1	2 € -
opera ep	180	2	6 € -

Berenschot

Totaal Kunst nieuw			161	€	5.412.699
NPS-klassiek hh 's nachts/wisselende lengtes)		21	16	€	-
Portret van een passie	25	11	5	€	-
Koffieconcerten (wisselende lengtes)		22	17	€	-
Totaal Kunst herhaling			38	€	-
Totaal kunst			161	€	5.412.699
€					
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 00.00-16.00 uur			233	€	16.438.710

Totaaltelling					
Nieuw Cultuur 16.00-24.00 uur			703	€	60.348.881
Herhaling Cultuur 16.00-24.00 uur			139	€	27.300
Nieuw Kunst 16.00-24.00 uur			381	€	39.250.707
Herhaling Kunst 16.00-24.00 uur			62	€	13.000
Subtotaal Kunst & Cultuur 16.00-24.00 uur			1.285	€	99.639.888
Nieuw Cultuur 00.00-16.00 uur			36	€	347.625
Herhaling Cultuur 00.00-16.00 uur			0	€	-
Nieuw Kunst 00.00-16.00 uur			161	€	5.412.699
Herhaling Kunst 00.00-16.00 uur			38	€	-
Subtotaal Kunst & Cultuur 00.00-16.00 uur			235	€	5.760.324
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 00.00-24.00 uur			1.521	€	105.400.212

PUBLIEKE OMROEP

2007	Tijdvak 16.00-24.00 uur				
CULTUUR	lengte	aantal	uren		
Documentaires					
Biografische documentaires	50	6	5	€	-
Brieven uit Nicaragua (Zapp)	25	6	3	€	-
Dokument	45	30	23	€	-
EBU doc. (Zapp)	15	1	0	€	-
EBU doc. (Zapp)	15	10	3	€	-
Historische docu's	50	6	5	€	-
Overleven in Nederland (Zapp)	25	4	2	€	-
Profiel	35	24	14	€	-
Reporter	35	12	7	€	-
Sexy (Zapp)	17	7	2	€	-
Shishamaref (docu)	50	1	1	€	-
Small Fire Arms	50	1	1	€	-
Tegenlicht	55	26	24	€	-
Tegenlicht Aankoop	55	9	8	€	-
Van hot naar her (Zapp)	25	4	2	€	-
VPRO's Import	55	21	19	€	-
Vreemde eend (Zapp)	14	4	1	€	-
Willem Duys doc	60	1	1	€	-
Zembla	20	32	11	€	-

Berenschot

Totaal documentaires nieuw			130	€	9.608.998
Profiel (h)	35	32	19	€	-
Tegenlicht herhaling	55	17	16	€	-
Totaal hh documentaires			34	€	-
Totaal documentaires			164	€	9.608.998
Informatie over levensbeschouwing/geschiedenis					
And T special Den Uyl	45	1	1	€	-
Andere tijden	25	32	13	€	-
De Verandering	25	15	6	€	-
De Wandeling	25	38	16	€	-
Elfstedentocht doc	45	1	1	€	-
Goed begin	24	18	7	€	-
HZJMG	45	15	11	€	-
Ik mis je	24	20	8	€	-
Nederland Helpt	24	35	14	€	-
Opvolger Zoekt en gij zult vinden	25	35	15	€	-
Schepper & co	25	35	15	€	-
Tot de dood ons scheidt	24	15	6	€	-
Wonderlijke wegen	25	17	7	€	-
Totaal informatie over levensbeschouwing/geschiedenis nieuw			120	€	10.511.424
Andere Tijden	25	13	5	€	-
De Verandering	25	17	7	€	-
De Wandeling	25	14	6	€	-
HZJMG	45	8	6	€	-
Ik mis je	24	20	8	€	-
Levensbeschouwing	25	8	3	€	-
Schepper & co	25	17	7	€	-
Tot de dood ons scheidt	24	15	6	€	-
Totaal informatie over levensbeschouwing/geschiedenis herhaling			49	€	4.000
Totaal Informatie over levensbeschouwing/geschiedenis			168	€	10.515.424
Muziek					
kinderen voor kinderen	50	1	1	€	-
Musical Awards	120	1	2	€	-
Muziekfeest	50	26	22	€	-
Muziekfeest	50	17	14	€	-
top 2000	50	6	5	€	-
Top of the pops	45	46	35	€	-
Totaal muziek nieuw			78	€	6.199.225
muziek hh	55	5	5	€	-
popmuziek	50	5	4	€	-
Top of the pops	45	46	35	€	-
Totaal Muziek herhaling			43	€	-
Totaal muziek			121	€	6.199.225
Licht Nederlands Drama					
Baas Boppe Baas serie 2	30	23	12	€	-
COSTA!	25	5	2	€	-
Dankert en Dankert	30	26	13	€	-
De Griezelbus	90	1	2	€	-

Berenschot

Erik of het Klein Insektenboek serie	25	6	3	€	-
Erik speelfilm	90	1	2	€	-
fictie ned	25	8	3	€	-
fictie ned hh	50	144	120	€	-
Flikken Maastricht	50	13	11	€	-
Flikken serie 7	50	13	11	€	-
Griezelbus serie	25	4	2	€	-
Johan	90	1	2	€	-
Kameleon II	90	1	2	€	-
Kees de Jongen	100	1	2	€	-
KGB	25	28	12	€	-
Moes	25	5	2	€	-
Onderweg naar morgen	25	175	73	€	-
Paard van Sinterklaas	90	1	2	€	-
Paard van Sinterklaas serie	25	4	2	€	-
Science fiction	90	1	2	€	-
Shouf shouf Habibi	25	12	5	€	-
Spoed	50	34	28	€	-
Spoorloos Verdwenen	50	10	8	€	-
Suske en Wiske	85	1	1	€	-
t Schaep met de 5 Pooten	40	6	4	€	-
Toen was geluk	25	8	3	€	-
Toen was geluk hh	25	8	3	€	-
Van jonge leu en oale grond	35	30	18	€	-
Verder dan de maan	90	1	2	€	-
Soap (Zapp)	13	52	11	€	-
Willemspark (Zapp)	25	8	3	€	-
Totaal licht Nederlands drama nieuw			362	€	24.929.006
fictie ned hh	25	89	37	€	-
Fok Jou (HH)	25	5	2	€	-
Topstars (Zapp)	13	52	11	€	-
KGB hh	25	7	3	€	-
Totaal licht Nederlands drama herhalng			53	€	-
Totaal Licht Nederlands Drama			415	€	24.929.006
Cultureel praatprogramma					
De wereld draait door	50	150	125	€	-
De wereld draait door week comp.	30	30	15	€	-
Cultureel praatprogramma nieuw			140	€	7.001.520
DWDD hh	50	150	125	€	-
Cultureel praatprogramma herhaling			125	€	-
Totaal Cultureel praatprogramma			265	€	7.001.520
TOTAAL CULTUUR					
			1.134	€	58.254.173
KUNST					
	lengte	aantal	uren		
Cabaret en satirische programma's					
Ajuinen en look	45	1	1	€	-
Andermans Veren	25	25	10	€	-
Ashton brothers	45	1	1	€	-

Berenschot

Cabaret en co	25	5	2	€	-
Cemmerette	45	1	1	€	-
Claudia de Brey	45	1	1	€	-
amu satire	30	10	5	€	-
amu satire	50	36	30	€	-
Comedy Fact (Raymann)	25	12	5	€	-
Dit was het nieuws (compilatie)	35	4	2	€	-
Dit was het nieuws	35	12	7	€	-
Francisco van Jole	50	9	8	€	-
Koefnoen	30	16	8	€	-
Koefnoen Oudjaar	60	1	1	€	-
LAMA'S	35	10	6	€	-
Najib	30	9	5	€	-
Raymann is laat	40	26	17	€	-
Satire	40	23	15	€	-
Comedy train	40	5	3	€	-
Droog brood	45	1	1	€	-
Klaas van der Eerden	45	1	1	€	-
Kommil Foo, best off	45	1	1	€	-
Kommil Foo, Spaak	45	1	1	€	-
Laughing matters Festival	45	1	1	€	-
Mike en Thomas	30	9	5	€	-
Rooyackers	45	1	1	€	-
Roue Verveer	45	1	1	€	-
Sanne Wallis de vries	45	1	1	€	-
Sara Kroos	45	1	1	€	-
Schudden	25	3	1	€	-
Vliegende panters	45	1	1	€	-
Wim Helsen	45	1	1	€	-
Totaal cabaret en satirische programma's nieuw			142	€	15.632.779
Andermans Veren	25	24	10	€	-
amu satire hh	40	24	16	€	-
amu satire hh	35	23	13	€	-
amu satire hh	50	52	43	€	-
amusement satire hh	35	4	2	€	-
humor satire hh	45	15	11	€	-
satire hh	35	16	9	€	-
satire hh	50	6	5	€	-
Totaal cabaret en satirische programma's hh			111	€	-
Totaal cabaret en satirische programma's			252	€	15.632.779
Informatie over kunst en media					
Allemaal Film	50	6	5	€	-
Avro's Kunstuur	55	35	32	€	-
Cinema.nl	25	35	15	€	-
Close Up	50	26	22	€	-
IDFA Thema avond	100	1	2	€	-
IFFR Thema-avond	100	1	2	€	-
Kracht van de Kwetsbaarheid	25	7	3	€	-
Kunst Quest (Zapp)	25	7	3	€	-
Museumbende (Zapp)	25	13	5	€	-
NPS Arena	55	35	32	€	-
NPS Arena	55	35	32	€	-
Themaavond (Boek)	90	1	2	€	-
Tussen Kunst & Kitsch	50	12	10	€	-

Berenschot

Uur v.d Wolf	55	14	13	€	-
Uur v.d Wolf	55	8	7	€	-
Uur van de Wolf	55	4	4	€	-
Totaal informatie over kunst en media nieuw			187	€	8.317.900
Avro's Kunstuur HH	55	16	15	€	-
Close Up	50	26	22	€	-
NPS Arena	55	34	31	€	-
Uur v.d Wolf hh	90	6	9	€	-
Uur v.d Wolf hh	55	26	24	€	-
Totaal informatie over kunst en media herhaling			100	€	-
Totaal informatie over kunst en media			288	€	8.317.900
Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten					
AVRO Zomerconcert / KCO	75	1	1	€	-
KCO concert n.t.b.	60	1	1	€	-
Kindersongfestival	50	1	1	€	-
Lowlands	180	1	3	€	-
Nederland Zingt	24	35	14	€	-
Nederland Zingtdag	24	1	0	€	-
North Sea (evenement)	60	1	1	€	-
Pinkpop	180	1	3	€	-
Pop op 3 (concertregistraties)	50	15	13	€	-
Prinsengrachtconcert	75	1	1	€	-
Una voce particolare	50	5	4	€	-
Una voce particolare finale	70	1	1	€	-
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten nieuw			44	€	3.999.483
gewijde muziek	25	17	7	€	-
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten herhaling			7	€	-
Totaal Serieuze/Gewijde/Overige muziek, Concerten			51	€	3.999.483
Serius drama					
Auteursfilm vacant	90	1	2	€	-
De Oversteek	90	4	6	€	-
De Prins en het Meisje	50	2	2	€	-
fictie ned spf	90	2	3	€	-
fictie ned. serie vacant	50	10	8	€	-
Hand vol zand	50	4	3	€	-
Keyzer & De Boer	45	10	8	€	-
Lolamoviola	50	7	6	€	-
Oorlogsrust / speelfilm	90	1	2	€	-
Speelfilm LEEF	90	1	2	€	-
Stellenbosch	50	7	6	€	-
Telefilm	90	6	9	€	-
Ver hard	90	1	2	€	-
Totaal serius drama nieuw			57	€	11.023.924
fictie ned spf hh	90	17	26	€	-
9 dagen van de gier	50	8	7	€	-
Zwarte sneeuw	50	12	10	€	-
Totaal serius drama herhaling			42	€	156.000
Totaal serius drama			99	€	11.179.924
Kunstzinnige documentaire					
Dokwerk	55	9	8	€	-

Berenschot

Dokwerk	55	12	11	€	-
Totaal Kunstzinnige documentaire			19	€	1.285.050
				€	
TOTAAL KUNST			709		40.415.136
				€	
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 16-00-24.00 uur			1.843	€	98.671.152

2007		Tijdvak 00.00-16.00 uur			
CULTUUR					
	lengte	aantal	uren		
Helpdesk Live	45	35	26	€	-
Kerkdiensten	60	25	25	€	-
Nederland helpt en zingt op zondag	90	52	78	€	-
Cultuur Nieuw			129	€	1.370.000
AVRO's Panorama	600	15	150	€	-
AVRO's Panorama	420	20	140	€	-
VPRO's Import hh	55	52	48	€	-
De Wandeling (h)	25	52	22	€	-
Cultuur herhaling			359	€	-
Totaal cultuur			129	€	-
KUNST					
	lengte	aantal	uren		
Boekenetcetera	25	18	8	€	-
Dode Dichters Almanak	2	52	2	€	-
Filmjournaal (Cinema.nl)	20	40	13	€	-
Nacht van de Poezie	120	1	2	€	-
Kerstmatinee live	60	1	1	€	-
Mattheuspassion	180	1	3	€	-
Nieuwjaarsconcert NBE	60	1	1	€	-
OPERA	90	4	6	€	-
top 2000 concert	120	1	2	€	-
Vrije geluiden	55	35	32	€	-
filmlab	25	8	3	€	-
Totaal Kunst nieuw			73	€	2.967.850
hh kunstuur za mi	55	52	48	€	-
hh vrije geluiden/boeken	85	52	74	€	-
NPS Klassiek	60	15	15	€	-
NPS Klassiek	60	20	20	€	-
Vrije geluiden (hh)	55	17	16	€	-
Totaal Kunst herhaling			172	€	-
Totaal kunst			73	€	-

				€	
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 00.00-16.00 uur			215	€	15.632.994

Totaaltelling	
----------------------	--

Berenschot

Nieuw Cultuur 16.00-24.00 uur	830	€	58.250.173
Herhaling Cultuur 16.00-24.00 uur	305	€	4.000
Nieuw Kunst 16.00-24.00 uur	448	€	40.259.136
Herhaling Kunst 16.00-24.00 uur	260	€	156.000
Subtotaal Kunst & Cultuur 16.00-24.00 uur	1.843	€	98.669.309
Nieuw Cultuur 00.00-16.00 uur	129	€	1.370.000
Herhaling Cultuur 00.00-16.00 uur	359	€	-
Nieuw Kunst 00.00-16.00 uur	73	€	2.967.850
Herhaling Kunst 00.00-16.00 uur	172	€	-
Subtotaal Kunst & Cultuur 00.00-16.00 uur	733	€	4.337.850
TOTAAL KUNST EN CULTUUR 00.00-24.00 uur	2.576	€	103.007.159